

به مناسبت قیام خونین ۱۷ شهریور سال ۱۳۵۷ سرآغاز پایان دودمان ظلم و ستمشاهی

هفدهم شهریورماه ۱۳۵۷ سرآغاز پایان دودمان ظلم و ستم و تباهی بود؛ روزی که سرخی خون قیام‌کنندگان علیه رژیم سفاک و خونخوار طاغوت، سیاهی خیابان‌های پایتخت و برخی شهرهای ایران را رنگین کرد و راه پانزده ساله از قیام خونین ۱۵ خرداد ۱۳۴۲ را به ۲۲ بهمن ۵۷ پیوند زد.

هفدهم شهریورماه ۱۳۵۷ سرآغاز پایان دودمان ظلم و ستم و تباهی بود؛ روزی که سرخی خون قیام‌کنندگان علیه رژیم سفاک و خونخوار طاغوت، سیاهی خیابان‌های پایتخت و برخی شهرهای ایران را رنگین کرد و راه پانزده ساله از قیام خونین ۱۵ خرداد ۱۳۴۲ را به ۲۲ بهمن ۵۷ پیوند زد.

به گزارش ایکنای آذربایجان شرقی، با دقت نظر در سیر تحولات شهریورماه، شریف امامی، نخست وزیر دولت به اصطلاح آشتی ملی، روی کار آمد و دستور هجوم و کشتار مردم را صادر کرد که در اثر آن عده زیادی از مردم در شهرستان‌ها به دست مزدوران رژیم پهلوی به شهادت رسیدند، در اعتراض به این اقدام، تعداد زیادی از مردم تهران در میدان ژاله و خیابان‌های اطراف آن جمع شده و دست به یک راهپیمایی آرام زدند که با برخورد شدید رژیم مواجه شده و بنابر اظهارات مقامات رسمی دولت وقت، طی سرکوبی این تظاهرات سه نفر شهید و ۱۰ نفر به شدت مجروح شدند. به دنبال این حادثه، چهارشنبه، هشتم شهریورماه نیز مردم در خیابان‌های تهران به ویژه خیابان ژاله سابق دست به اعتراض و تظاهرات زدند و با مقابله شدید مأموران رژیم روبه رو شدند و چند نفر از آن‌ها شهید شدند.

در سیزدهم شهریورماه ۵۷ مردم تهران به امامت شهید آیت الله مفتاح، نماز عید فطر را در قیصریه برگزار کرده و پس از آن طی یک راهپیمایی میلیونی گسترده با صدای رسای خود اعلام کردند که خواستار برقراری حکومت اسلامی به رهبری امام خمینی (ره) هستند، این راهپیمایی عظیم جدی تر از همیشه، زنگ خطر را برای شاه و رژیم پوسیده او به صدا درآورد و عرق سرد وحشت بر پیشانی رژیم نشانید، روزهای ۱۴ و ۱۵ شهریور نیز در تهران و شهرستان‌ها تظاهرات پراکنده ای صورت گرفت و ده‌ها نفر دیگر شهید و مجروح شدند.

روحانیت مبارز ایران در اعتراض به کشتارهای فجیع رژیم شاه در تهران و شهرهای دیگر، روز پنجشنبه، ۱۶ شهریور را روز عزای عمومی و تعطیل اعلام کرده، برای بزرگداشت شهدای چند روز اخیر دعوت به راهپیمایی گسترده تری کردند، با وجود ممانعت دولت، رژیم ناگزیر در مقابل اراده پولادین مردم عقب نشست و ملت ایران با جمعیتی بیش از راهپیمایی عید فطر به خیابان‌ها آمدند و از همان مسیر راهپیمایی عید فطر (قیصریه) به راه افتادند و از مسیر خیابان دکتر شریعتی به سوی جنوب تهران سرازیر شدند، در حالی که خودروها و نفربرهای ارتش در مقابل آنها صف کشیده بودند، لحظه ای که مردم و ارتش به هم رسیدند، سکوت معناداری در میان آن‌ها حکم فرما شد؛ یک باره از میان جمعیت این شعار برخاست: «برادر ارتشی چرا برادرکشی؟» و به دنبال آن بر گردن سربازان و لوله‌های سلاح شان شاخه‌های گل جای گرفت، بدین ترتیب تظاهرات ۱۶ شهریور پیروزی بزرگی در روند انقلاب اسلامی ایران بود که ضمن آن ارتش در آغوش محبت ملت قرار گرفت.

پس از این دو راهپیمایی میلیونی بود که شاه پس از مشورت با فرماندهان نظامی و با تبادل نظر با سفرای آمریکا و انگلیس، پنجشنبه شب، ۱۶ شهریور دستور حکومت نظامی صادر کرد و هیئت دولت نیز آن را تأیید کرد. صبح روز هفده شهریور در حالی که اکثر مردم از اعلام حکومت نظامی بی خبر بودند، همانند روزهای گذشته در میدان شهدا (ژاله سابق) اجتماع کردند تا راهپیمایی دیگری را ترتیب دهند اما با نظامیانی مواجه شدند که میدان و خیابان‌های اطراف را در محاصره خود داشتند، زنان در نزدیکی میدان و مردان کمی با فاصله از میدان نشسته بودند و شعارهای انقلابی سر می دادند، تا راهپیمایی خود را آغاز کنند، ناگهان مأموران بی رحمانه به سویشان آتش گشودند؛ مردم که انتظار چنین قساوتی نداشتند، شجاعانه در مقابل رگبار گلوله‌ها نشستند و در حالی که شعار «مرگ بر شاه» و «درد بر خمینی» بر لب داشتند به خون خود غلتیدند.

بقیه مردم که از معرکه دور بودند، مجروحان را با خود حمل کرده و بر سر راه خود بانک‌ها، سینماها، فروشگاه‌های کوروش، اتوبوس‌ها و ماشین‌های دولتی و نظامی را به آتش کشیدند. درگیری تا بعد از ظهر آن روز ادامه داشت بر اثر آن بیش از چهارهزار نفر شهید و صدها نفر دیگر مجروح شدند. هم زمان با تهران در شهرهای آبادان، اهواز، شیراز، مشهد، قزوین، جهرم، کازرون، تبریز، کرج، کرمانشاه و قم حکومت نظامی اعلام شد و مقررات عبور و مرور و منع تجمعات مردمی به اجرا درآمد، در همان روز چندین نفر از شخصیت‌های مبارز روحانی و غیرروحانی دستگیر شدند. در ۱۷ شهریور ۱۳۵۷ جمعه سیاه مردم تهران هنگام تظاهرات حوالی میدان ژاله (شهدا) از سوی نیروهای نظامی ارتش شاهنشاهی به خاک و خون کشیده و عده زیادی کشته و یا زخمی شدند. این واقعه نقطه عطفی در مبارزات مردم ایران ضد حکومت شاهنشاهی بود که در پی آن مبارزات مردم تشدید شد و در نهایت به پیروزی انقلاب اسلامی ایران منجر شد.